

Licence CREATIVE COMMONS

Občas se na nás obracíte s dotazem ohledně licencí Creative Commons. Média někdy staví licence Creative Commons do pozice jakéhosi konkurenta vůči kolektivní správě. Proto jsem se rozhodl věnovat tomuto tématu prostor v našem časopise.

Na oficiálních stránkách Creative Commons se, mimo jiné, dozvíte také informaci, že Creative Commons posilují pozici autora při rozhodování o podmínkách, za jakých bude jeho dílo veřejně přístupné. Tvzení o „posilující pozici autora“ je z mého pohledu velmi odvážné. Zkusme si udělat krátký exkurz, co znamená pro hudebního skladatele nebo textaře kolektivní správa, a co naopak nabízí licence Creative Commons.

OSA – Ochranný svaz autorský, je primárně pro ty autory, kteří si váží svého talentu komponovat skladby či psát texty a nechtějí jednostranně dát výsledky své tvůrčí činnosti k užívání třetím osobám. Tito tvůrci chtějí mít současně i určitou formu dohledu nad způsobem užití svých děl. Jedná se o umělce, pro něž je tvorba současně profesí a jedním ze zdrojů obživy. Protože v dnešní době se dá pouze tvorbou uživit jen velmi obtížně.

Autor má určitou míru jistoty, že OSA ohlídá užití jeho děl v souladu s autorským právem a jeho osobním zájmem, včetně užití jeho děl v zahraničí. OSA prostřednictvím recipročních smluv se zahraničními autorskými organizacemi zastupuje autory z celého světa pro území České republiky a naopak. OSA je určitým garantem pro zahraniční autory, že k užití jejich děl bude na území našeho státu docházet v souladu s právními předpisy České republiky. Zahraniční autorské organizace poskytují obdob-

nou službu českým autorům v příslušných zemích. Veškerou administrativu spojenou s udělením souhlasu k užití hudebních děl prostřednictvím licenčních smluv, vyjednávání o adekvátní výši autorské odměny a její následný výběr a případné soudní spory s uživateli hudebních děl za zastupované autory vykonává OSA.

Licence Creative Commons jsou vhodné pro autory, kteří si nenárokují honorář za svoji tvůrčí činnost, protože tvorba není jejich profesí / prací, ale výhradně jejich koníčkem, který provozují ve volném čase. Mohou být vhodné případně i pro autory, kteří chtějí u nekomerčních projektů osobně udělit souhlas s užitím svých děl, a to bez nároku na honorář. Zásadní nevýhodou licencí Creative Commons je skutečnost, že se jedná o návrh licenčního ujednání ze strany autora směrem k neurčitému a neohrazenému počtu uživatelů hudebních děl z celého světa, aniž by se zpětně musel dozvědět o využití dané licence ze strany takového uživatele. Rozhodnutí autora je nevratné. Nelze změnit licenční ujednání pro dané dílo. Zároveň ochrana práv autora (a s ní spojená vymahatelnost těchto práv) je výhradně na autorovi samém. V případě, že někdo užívá díla autora v rozporu s licenčním ujednáním Creative Commons, je potom pouze na autorovi samém, aby se domohl svých práv. S rostoucím počtem území, kde potenciálně může docházet k užití autorových děl,

je výrazně obtížnější dohled autora nad jednáním uživatelů v souladu s vydanou licencí. Případné spory s uživateli mohou být finančně nákladné, zejména pak v právním prostředí v zahraničí, které se může výrazně lišit od právního prostředí v České republice. Pokud je autor zastupován OSA, deleguje veškerou tuto agendu na OSA.

Samotná volba samozřejmě zůstává na autorovi samotném. S ohledem na nevratnost rozhodnutí u licencí Creative Commons doporučuji být při takovém rozhodování více než obezřetný. Pokud byste měli jakékoliv pochybnosti, neváhejte se obrátit na naše oddělení pro záležitosti autorů. K dané problematice Vám rádi poskytneme více informací.

*Přeji Vám obezřetnost
při Vašem rozhodování!*
Roman Strejček,
předseda představenstva

